

СТ А Н О В И Щ Е

От: **доц. д-р Вениамин Павлов Тодоров**
Катедра „Обща икономическа теория“
Икономически университет – Варна
Научна специалност „Политическа икономия“
Професионално направление 3.8. „Икономика“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност *“Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)”* в професионално направление 3.8. *„Икономика“* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Петър Младенов Пиперков**
Тема на дисертационния труд: *Икономически кризи в България: идентификация и типологизация (1990 – 2020)*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3041/02.10.2025 на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *“Икономикс”* към факултет *„Общикономически“* на УНСС по научна специалност *“Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)”* съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 987/12.04.2022. Обучението е осъществено в *задочна* форма през периода 2022 – 2025 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за становище дисертационен труд е с общ обем от 227 страници. Основният текст е в рамките на 196 страници и се състои от увод, изложение в две глави с общо 18 таблици и 34 фигури (графики и диаграми) и заключение. Структурата се допълва от две приложения,

първото от които съдържа данни, а второто – резултати от изследването. Трудът завършва със списък на използваната литература, който включва 226 заглавия на български и английски език, както и 14 източника на статистическа информация.

Темата на дисертационния труд безспорно е актуална и е част от тематиката посветена на мястото и значението на икономическите кризи в контекста на съвременната икономическа система. Теорията за бизнес цикъла (заедно с паричната теория) исторически води до създаването на макроикономическата наука, а в годините след това тя продължава да заема централно място в макроикономическия анализ. Изследването на кризисните периоди от една страна е свързано с цялостната динамика и детерминираност на деловия цикъл. От друга страна, поради огромното им значение в научната литература се оформи специфично направление, което се фокусира върху конкретните особености на кризите.

С оглед на това темата на дисертацията се вписва по един добър начин както в традицията на макроикономическите изследвания, така и по отношение на необходимостта от по-добро разбиране на актуалните системни процеси на макроравнище и в частност – периодите на кризи в българската икономика през последните десетилетия. Разглежданият проблем е не само актуален, но и значим, фокусирайки се върху ключови аспекти от функционирането на макроикономическата система.

Дисертационният труд съдържа ясно дефиниран обект и предмет на изследването. Формулирана е комплексна цел, съдържаща подцели, като за реализирането ѝ са поставени пет задачи. Защишава се изследователската теза, че икономическите кризи (и в частност в България през периода 1990-2020 г.) са комплексни многомерни явления, които имат както екзогенен, така и ендогенен характер.

3. Оценка на получените научни и научноприложни резултати

Изложението на представения труд следва логиката на дефинираните задачи, което става възможно тъй като самите те са логически последователни и обвързани. Дисертационната структура е сполучливо подбрана чрез обособяването на две глави, които задават границите на двата блока на проведеното изследване, като това способства за ясното разграничение на резултатите на различните етапи.

С оглед на получените научни и научноприложни резултати оценявам поставените задачи като успешно изпълнени. Анализът в първата глава почива на критичен анализ на възгледите относно икономическите кризи, което позволява на автора като резултат да извърши комплексна систематизация на типовете кризи. Ключово значение

за провеждането на изследването имат резултатите от реализирането на третата и четвъртата задача, тъй като се задава система от показатели и се операционализира информационната осигуреност, което придава конкретни измерения на създадената типология.

Постигнатото в първа глава става фундамент за провеждането на емпиричното изследване във втора глава, която има като резултат идентифицирането и типологизирането на икономическите кризи в България за периода 1990 – 2020 г. Методологията позволява конкретното им датироване, като ясно проличават и периодите на застъпване между отделните видове кризи. Това е извършено на базата на използването на надеждни данни публикувани от утвърдени национални и международни институции.

4. Оценка на научните и научноприложни приноси

Дисертацията разглежда период, през който българската икономика преминава през ключови етапи на своето съвременно развитие и се характеризира със сериозни цялостни трансформационни процеси – преходът от централно-планова икономика към смесена пазарна икономика, както и икономическата интеграция в рамките на ЕС. В този контекст проявлението на икономическите кризи съдържа допълнителни аспекти, които придават специфичност на разглежданата материя. От методологична гледна точка приложението на системния подход е напълно правилно решение от страна на дисертанта, което, в съчетание с конструирането на система от показатели за изследване и типологизиране на икономическите кризи и конкретното очертаване на техните граници и измерения за цялостния период 1990-2020 г., води до научните и научноприложните приноси моменти, характеризиращи дисертацията. В изведената справка са формулирани три приноса, които аз приемам, тъй като считам, че те кореспондират със съдържанието на дисертационния труд и на постигнатите резултати от направеното изследване.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертантът е представил общо шест публикации, които съответстват на темата на дисертационния труд. Две от тях са статии в „Научни трудове на УНСС“ и са посветени на теориите за икономическите кризи. Останалите четири са доклади в сборници от конференции, отпечатани от университетските издателства на Икономически университет – Варна (три доклада) и УНСС (един доклад). Те са посветени на различни финансови и нефинансови аспекти на макроикономическата среда, които са свързани с проявлението на кризите, както и на теоретичния

инструментариум, който се използва за характеризирането им. Всички публикации са на български език.

6. Оценка на автореферата

Представеният от дисертанта автореферат е разработен в съответствие с утвърдените изисквания и стандарти. Той съдържа всички необходими реквизити и коректно отразява съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В заключението на стр. 196 авторът заявява относно конструираната система от показатели: „на пръв поглед може да оставя впечатлението, че кризите се откриват постфактум, но това е така в рамките на настоящия дисертационен труд, който се занимава с един минал период. Тази система има добър прогностичен потенциал. Тя може да бъде използвана за ранно сигнализиране за предстоящи кризисни процеси ...“. С оглед на това, както и на принципите за идентифициране на типовете кризи, бих желал да попитам дисертанта следното.

Различават ли се типове икономически кризи по отношение на прогнозируемостта и ако отговорът е положителен – защо? В това отношение значение има ли общият характер на детерминантите (ендогенни или екзогенни, произхождащи от реалния или финансовия сектор и т.н.)?

8. Заключение

Дисертационният труд „Икономически кризи в България: идентификация и типологизация (1990 – 2020)“ на Петър Младенов Пиперков представлява научно изследване на актуален и значим проблем в сферата на икономикса. То съдържа конкретни научни и научноприложни резултати и обогатява научната литература с оригинални приноси.

Въз основа на гореизложеното изразявам своето положително становище и предлагам на уважаемите членове на научното жури да бъде присъдена на Петър Младенов Пиперков образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност “Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)” в професионално направление 3.8. „Икономика”.

30.10.2025

Варна

Подпис: .....

OPINION

of a Member of the Scientific Jury

By: ***Assoc. Prof. Veniamin Todorov, PhD***
Department "General Economic Theory"
University of Economics – Varna
Scientific Field "Political Economy"
Professional Field 3.8. "Economics"

Subject: Dissertation for obtaining a PhD degree in the scientific field "*Political Economy (Microeconomics and Macroeconomics)*" in *professional field 3.8. "Economics"* at the University of National and World Economy.

Author of the dissertation: ***Petar Mladenov Piperkov***
Title of the dissertation: *Economic Crises in Bulgaria: Identification and Typology (1990 – 2020)*

Reason for submitting the opinion: participation in the scientific jury for the dissertation defense according to Order No. 3041/02.10.2025 of the Rector of the University of National and World Economy.

1. Information About the Doctoral Candidate

The doctoral candidate studied under the doctoral program at the Department of Economics at the Faculty of General Economics of the University of National and World Economy in the scientific field "Political Economy (Microeconomics and Macroeconomics)" in accordance with the Order of the Vice-Rector for Research and Development of the University of National and World Economy No. 987/12.04.2022. The training was carried out in part-time form during the period 2022 – 2025.

2. General Characteristics of the Dissertation

The dissertation submitted for opinion has a total of 227 pages. The main text is within 196 pages and consists of an introduction, two body chapters with a total of 18 tables and 34 figures (graphs and diagrams), and a conclusion. The

structure is complemented by two appendices, the first of which contains data, and the second – research results. The work ends with a reference list, which includes 226 titles in Bulgarian and English, as well as 14 sources of statistical information.

The dissertation studies an undoubtedly topical issue and is part of the research dedicated to the place and importance of economic crises in the context of the modern economic system. The business cycle theory (together with monetary theory) historically led to the creation of macroeconomic science, and in the years since then it has continued to occupy a central place in macroeconomic analysis. The study of crisis periods, on the one hand, is related to the overall dynamics and determinism of the business cycle. On the other hand, due to their enormous importance, a specific strand of research has been formed, which focuses on the specific features of crises.

In view of this, the topic of the dissertation fits well both into the tradition of macroeconomic research and in terms of the need for a better understanding of current systemic processes at the macro level and in particular – the periods of crises in the Bulgarian economy in recent decades. The problem under consideration is not only relevant, but also significant, focusing on key aspects of the functioning of the macroeconomic system.

The dissertation contains a clearly defined object and subject of the study. A complex aim is formulated, and five tasks (research objectives) are set in order for it to be achieved. The research thesis is that economic crises (and in particular in Bulgaria during the period 1990-2020) are complex multidimensional phenomena that have both exogenous and endogenous nature.

3. Assessment of the Scientific and Applied Research Results

The body of the research follows the logic of the defined tasks (research objectives), which is possible because they themselves are logically consistent and interconnected. The dissertation structure is successfully selected. The two chapters set the boundaries of the two blocks of the conducted research, and this contributes to the clear distinction of the results in the different research stages.

In view of the obtained scientific and applied research results, I assess the tasks (research objectives) set as successfully completed. The analysis in the first chapter is based on a critical analysis of views on economic crises, which allows the author to carry out a complex systematization of the types of crises. The results of the implementation of the third and fourth tasks (research objectives) are of key importance for conducting the study, as a system of indicators is set and information provision is operationalized, which gives concrete dimensions to the created typology.

What has been achieved in the first chapter becomes the foundation for conducting the empirical research in the second chapter, which results in the identification and typology of economic crises in Bulgaria for the period 1990 - 2020. The methodology allows for their specific dating, while clearly showing the periods of overlap between the different types of crises. This is done based on the use of reliable data published by established national and international institutions.

4. Assessment of Scientific and Applied Contributions

The dissertation examines a period during which the Bulgarian economy went through key stages of its modern development and was characterized by serious overall transformation processes – the transition from a centrally planned economy to a mixed market economy, as well as economic integration within the EU. In this context, the manifestation of economic crises contains additional aspects that give specificity to the subject under consideration. From a methodological point of view, the application of the systemic approach is a completely correct decision on the part of the doctoral candidate, which, in combination with the construction of a system of indicators for the study and typology of economic crises and the specific delineation of their boundaries and dimensions for the entire period 1990-2020, leads to the scientific and applied contributions that characterize the dissertation. The reference formulates three contributions, which I acknowledge, as I believe that they correspond to the content of the dissertation work and the results achieved from the research conducted.

5. Assessment of the Publications Related to the Dissertation

The doctoral candidate has presented a total of six publications that correspond to the topic of the dissertation. Two of them are articles in „Research Papers of UNWE“ and are dedicated to theories of economic crises. The remaining four are conference papers published as part of conference proceedings by the university publishing houses of the University of Economics – Varna (three conference papers) and the UNWE (one conference papers). They are dedicated to various financial and non-financial aspects of the macroeconomic environment that are related to the manifestation of crises, as well as the theoretical tools used to characterize them. All publications are in Bulgarian.

6. Assessment of the Dissertation Abstract

The abstract submitted by the doctoral candidate has been developed in accordance with the established requirements and standards. It contains all the necessary elements and correctly reflects the content of the dissertation work.

7. Critical Comments, Recommendations and Questions

In the conclusion on page 196, the author states regarding the constructed system of indicators: “at first glance it may give the impression that crises are detected post factum, but this is the case within the framework of the current dissertation, which deals with a past period. This system has good prognostic potential. It can be used for early warning of upcoming crisis processes ...” In view of this, as well as the principles of identifying the types of crises, I would like to ask the doctoral candidate the following.

Do types of economic crises differ in terms of predictability, and if so, why? Does the general nature of the determinants (endogenous or exogenous, originating in the real or financial sector, etc.) matter in this regard?

8. Conclusion

The dissertation “Economic Crises in Bulgaria: Identification and Typology (1990 – 2020)” by Petar Mladenov Piperkov is a scientific study of a topical and significant problem in economics. It contains specific scientific and applied results and enriches the scientific literature with original contributions.

Based on the above, I express my positive opinion and propose to the esteemed members of the scientific jury to award Petar Mladenov Piperkov the educational and scientific degree “Doctor” in the scientific field “Political Economy (Microeconomics and Macroeconomics)” in the professional field 3.8. “Economics”.

28.10.2025

Varna

Signature: .....